

VÄSTANBLADET NR 4 1993 INNEHÅLLER:

	sid
MÖTESKALENDER.....	3
<i>Arne Wallgren: DATORER I SLÄKTFORSKNINGEN.....</i>	4
<i>Lars Olof Lööf: FRÅN GAMLA GÖTEBORG.....</i>	7
<i>Aina Hansson: NYTT FRÅN SVAR.....</i>	8
<i>Tommy Näzell: EN ANTAVLA.....</i>	11-13
<i>Martin Bratt: GRAVSTENAR SOM BERÄTTAR.....</i>	14
<i>Rolf Ekelund: EN FÖRARG- LIG LITEN BOKSTAV.....</i>	16
<i>Pär-Olov Odmer: LANDET RUNT.....</i>	19
<i>EAD · Ur Farmors gömmor: ETT FRIERI.....</i>	23

OBS!

Redaktionen uppmanar ånyo alla VSGF:s medlemmar och övriga läsare att lämna bidrag till VÄSTANBLADET! Görna en antavla!

VÄSTANBLADET

Postgatan 4, 411 13 GÖTEBORG

Tel. 031 - 13 12 26 (torsd. 11-14)

Postgiro 24 23 85 -3

Ansvarig utgivare:

Per Liljeström

Vänskapen 3 e, 443 34 LERUM

Tel. 0302 - 131 91

Redaktionskommitté:

Johan von Sydow

Fagerängsgatan 3, 412 70 GÖTEBORG

Tel. 031 - 40 69 27

Per Liljeström (se ovan)

Aina Hansson (se nedan)

Årsavg. utgör prenumerationsavg. = 100-år

VÄSTRA SVERIGES GENEALOGISKA FÖRENING

STYRELSEN 1993

Ordf.: Lars-Olof Lööf, 031 - 24 16 15

Linnégatan 34, 413 04 GÖTEBORG

V. ordf. Tommy Näzell, 031-38 08 58

Klarbärsv. 18, 435 43 MÖLNLYCKE

Sekr.: Elisabeth Ahldin Dahl, 031 - 36 56 43

Gryningsvägen 73, 433 48 PARTILLE

Kassör: Maj Löfgren, 031 - 51 26 40

Nansengatan 25, 417 19 GÖTEBORG

Klubbm. Stina Börjeson, 031-25 75 55

Segerlindsg. 26, 416 53 GÖTEBORG

Bibl. Harry Niklasson, 031-51 62 40

Berättelseg. 20, 422 42 HISINGS

BACKA

samt

Aina Hansson, 031 - 87 19 14

Grönfinksbacken 5a, 431 63 MÖLNDAL

Per Liljeström, 0302-131 91

Vänskapen 3e, 443 34 LERUM

Annika E. Hulander, 031-51 65 72

Poesigatan 4, 422 41 HISINGS-BACKA

Suppl. Yvonne Lärstad, 031 - 45 59 18

Speldoseg 2, 421 46 V. Frölunda

ISSN - 1102 - 4453

Tryckt hos PR-Offset, Kroksläatts Fabriker 34,
Mölnadal

Offsettryck

vi möts

MEMBER!

DU tänker väl på att det är DU som är föreningen.
Utan DIG blir det ingen verksamhet!

HÖSTEN 1993

TORSDAGEN DEN 18 NOV KL 18.00. Ordinarie höstmöte i Vasa Församlingshem. Föredragningslista på sida 4. Efter mötet talar docent Lars Stackell om: "J.A.Westerberg - mannen och arkitekten". Förtäring.

JULMARKNADEN 28/11 - 12/12. VSGF medverkar även i år i julmarknaden som denna gång hålles i Göteborgs Stadsmuseum, Norra Hamngatan 12.

OBS! Vi behöver fler medhjälpare till vår bokförsäljning på julmarknaden - vill Du vara med (två timmars pass)? - anmälan till Stina Börjeson, tel se nedan.

VÅREN 1994

ONSDAGEN DEN 16 FEBR KL. 18.00. Besök på Kvibergs Museum (Lv 6) under ledning av löjtnant Anders Junggren. Vid det påföljande kaffet berättar Johan von Sydow om tidigare regementschefer. Obs! unikt tillfälle att bese officersmässen, som kommer att stängas 28/2 1993!

TORSDAGEN DEN 17 MARS KL 18.00. Ordinarie årsmöte. Lokal anges i första numret av VÄSTANBLADET, som utkommer i början på februari.

LÖRDAGEN DEN 23 APRIL KL KL. 10. Anbytarträff på Postgatan 4 för medlemmar med anknytning till Göteborg och omgivande kommuner.

TISDAGEN DEN 26 APRIL KL 18. Kvällsmöte med föredrag av arkitekt Tor Hermond om "Göteborgs undre värld".

LÖRDAGEN DEN 28 MAJ. Dagsutflykt till Öckerö och Hönö.

ANMÄLAN om deltagande i möten eller utfärder görs senast veckan före respektive program till Stina Börjeson tel: 031-25 75 55 eller LarsOlof Löf tel: 031-24 16 15. Anmäl Er i så god tid som möjligt! Välkomna!

DATORER I SLÄKT- FORSKNINGEN

Datorn är ett ganska nytt instrument, som utvecklats under en mycket kort tid av vår livstid. Vi har inte hunnit acceptera datorn som en naturlig del av tillvaron. Under många hundra år har man haft papper eller liknande material och kunnat skriva bokstäver på detta material. Den tryckta boken är också gammal. Gutenbergs introduktion (i Europa) av de lösa trycktyperna gjorde att

allt fler böcker kunde tillverkas till rimliga priser. Successivt kom böcker att finnas i varje hem. Skrivmaskinen var ett slags automatisering av tryckkonsten men i princip ingenting nytt och oförståeligt. Så länge papper, penna och skrivmaskin samt kamera för avbildningar har funnits, har släktforskare använt dessa verktyg och använder dem fortfarande.

Datorn däremot är ny och dess möjligheter och begränsningar har ännu inte till fullo insetts. Utvecklingen av datorer med kringutrustning har gått svindlande fort - det är först för ca ett decennium sedan datorer har börjat göra sitt intåg i hemmen, skriver Arne Wallgren och fortsätter.

Datorn är för många en sorts litet mer sofistikerad skrivmaskin, som medger att man gör färdigt sina manuskript på en bildskärm innan man skriver ut dem på papper. Denna artikel är skriven i ett ordbehandlingsprogram på datorn. Det finns många olika ordbehandlingsprogram, vilka alla gör det möjligt att få snygga utskrifter. Jag antar att alla släktforskare har haft behov att skriva ner resultaten av sin forskning. För detta ändamål är datorn suverän. Moderna ordbehandlingsprogram hanterar inte bara text utan även bilder. Släktforskarens bilder kan infogas i texten om man har möjlighet att mata in bilder i datorn. När jag hjälpte till

att framställa Västanbladet lade jag ofta in bilderna i det textbehandlingsprogram som jag använde genom att läsa in dem via en speciell bildinläsningsapparat, s k scanner.

Jag har redan använt ett par termer från datorvärlden: *ordbehandlingsprogram* och *scanner*. Liksom inom många brancher finns det här ett "innesnack". Tyvärr har detta använts på ett sådant sätt att det kan utestänga den oinvidga. Moderna datorer skall inte vara svåra att använda och något fikonspråk behövs egentligen inte för att kunna använda datorn. Ordbehandlingsprogram, på engelska *word processor*, borde hellre kallats textbearbetningsprogram. Bild-

inläsningsapparat kunde bättre ha kallats så istället för den engelska termen *scanner*.

Datorns kapacitet, dvs hur mycket den kan hålla i minnet uttryckes i sorten *bytes*. En *byte* (uttalas bajt) motsvarar i ett ordbehandlingsprogram ungefär ett tecken t ex en bokstav. Tyvärr har denna engelska term blivit så inrotad att vi inte kan räkna med att ersätta den med en svensk term. En *byte* är i dag en för liten enhet - man talar oftare om *kilobyte* (ung 1000 *byte*) eller *megabyte* (ung miljon *byte*).

Datorn består av olika delar. Rent fysiskt utgör den en låda med "elektronik" samt olika enheter för in- och utmatning. *Inmatning* betyder att någonting förs till datorn, t ex skriver jag in denna text via tangentbordet, läser in en bild via bildinläsningsapparaten eller hämtar uppgifter från en magnetisk skiva, en *diskett*. *Utmatning* är t ex det man ser på bildskärmen, utskrift på papper, sparande av arbetet på en diskett

Skillanden mellan olika datorsystem är hur de redan färdiga funktionerna i maskinen ser ut. Persondatormarknaden domineras i dag av två system:

1. MS DOS som introducerades av IBM och har kommit ut i många versioner och
2. Macintosh från Apple.

MS DOS är skrivet av programföretaget Microsoft och är mycket flexibelt på många sätt men stelt på andra sätt. För att ha nytta av sin dator måste användaren lära sig åtminstone grunden för DOS-kommandona. Man vill veta vad man har sparat på sin diskett och det får man reda på om man vet vilket kommando man skall skriva. Men man måste skriva rätt. Datorn saknar fantasi och vill inte gissa.

Det andra systemet, som introducerades 1984 då den första Macintoshdatorn kom ut, innebär att kommandona ersatts med grafiska symboler, som liknar det som man vill göra, eller med klartext. För att Macintoshdatorn skall fungera väl krävs att de som skriver programmen också accepterar de regler som Apple ställt upp. Flera program-

eller musikerns syntetiska ljud från en synthesizer. Det som bestämmer vad datorn gör om man trycker på en tangent är det som kallas program.

Program är ett centralt begrepp inom datorvärlden. Datorn själv kan ingenting. Den är en finurlig låda med möjlighet att göra mycket, som den genom programmen får instruktioner att göra. Dessa instruktioner talar om hur datorn skall reagera i olika situationer. Programmen kan vara inbyggda i datorn eller t ex läsas in från en diskett på samma sätt som datorn läser in andra uppgifter, som ett program behöver för sin verksamhet. Kommandona kan utföra enkla eller mer komplicerade saker. Helst skall användaren inte behöva bekymra sig om hur komplicerat det är för datorn att utföra sin uppgift. Programmet skall vara så utformat att användaren behöver göra så litet som möjligt själv.

makare har gjort det och det betyder att samma symboler gör samma sak i alla program. Dessutom finns symbolerna på ungefär samma ställe i alla program. Microsoft har skrivit en tillämpning för DOS, Windows, som är mycket lika Macintosh grundstruktur.

För många är datorn i släktforskningen detsamma som registerprogrammet, som är specialdesignat för släktforskningen. Med ett sådant program kan man hålla ordning på ett stort antal personer som sinsemellan är besläktade. I Sverige var föreningen Datorhjälp I Släktforskningen (DIS) tidigt ute med sitt program, DISGEN, som skapades redan när datorerna endast hade en bråkdel av nutida datorers kapacitet.

Min hustru och jag kom i kontakt med detta program på en av Bertil Magnussons demonstrationer 1987. Vi hade tillgång till en dator, som tillverkades av LUXOR och hette ABC800. Eftersom minnet i den tidens datorer var ganska litet hade programmet uppdelats i många småprogram, som vart och ett hade sin funktion. Det hela fungerade bra, framför allt tyckte vi att utskrifterna var väl genomtänkta. Samma år började min hustru använda Macintosh på arbetet och önskade få Disgenprogram för denna. Eftersom ingen annan åtog sig att omarbeta DISGEN för Macintosh fick jag lov att göra det. Det har varit intressant men också tålamodsprövande att successivt anpassa programmet till Macintoshdatorns standard.

Det finns även andra registreringsprogram för datorer, både för DOS-datorer och för Macintosh. Gemensamt är att de ger

Databas kallas en mängd av uppgifter som hör samman. Genom datorernas stora kapacitet och snabbhet kan tusentals uppgifter läsas igenom på kort tid för att ev hitta en viktig post. Man skall dock ha klart för sig datorerna inte hjälper oss att genomföra släktforskningen. Men genom sökmöjligheter i olika databaser kan man kanske snabbare lösa problem, som redan någon annan klarat av.

Det är viktigt att vara kritisk i sin forskning. Tusentals människor släktforskar med olika möjligheter att värdera sina uppgifter. Osäkra eller felaktiga uppgifter blir inte bättre för att de hamnar i en databas. Tvärtom, risken blir naturligt nog stor att felaktiga uppgifter kommer att spridas så snabbt att man till slut blir övertygad om att de är riktiga. Därför är det oerhört viktigt att man alltid anger källan för sina uppgifter och att man kontrollerar källan på uppgifter, som man hämtar från en databas!

Det är inte bara släktregistreringsprogram som används för att skapa databaser för släktforskningen. Det pågår ett flertal ambitiösa program för att skriva av kyrkböckernas innehåll på sådant sätt att enskilda uppgifter kan fås via datorsökning. Registreringsprogram kan ge möjlighet att skri

möjlighet att skriva in data om anorna på något strukturerat sätt, att koppla samman släktingarna och att få utskrifter såväl över enskilda individer som av sammanhängande antavlor och släktavlor. Registerfunktioner finns ibland och torde vara väsentliga när man kommit över ett litet antal anor.

På samma sätt som gramfonindustrin har kommit överens om standard på gramfonskivor börjar det komma fram en standard beträffande släktdata. Det är mormonerna, som skapat ett "språk", GEDCOM, för datorer för att dessa skall kunna lämna sina data till en gemensam databas i Salt Lake City. Många släktforskningsprogram kan "exportera" sina data till GEDCOM. Användare av olika datorsystem kan bidra till att öka datamängden, som man sedan kan söka i och kanske hitta uppgifter om sina anor.

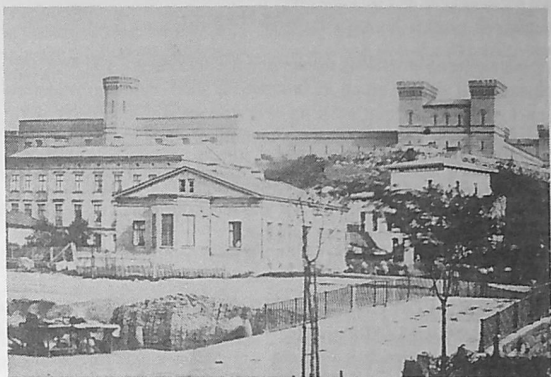
va in data som man hittar dem i kyrkboken men sedan "normera" namn och stavningar för att underlätta sökning. Naturligtvis gäller det att man måste hantera även sådana uppgifter som hämtas från denna typ av databas med försiktighet och helst kontrollera källan innan man för uppgifterna vidare.

Alla typer av register över äldre tids människor lämpar sig att föras över till datamedium, tex matriklar, bouppteckningsregister osv. Här kan alla göra sin insats. Även den som inte har möjlighet att använda en dator kan hjälpa till att läsa uppgifter. Jag skrev tidigare att man kan läsa in bilder på datorn. Datorn kan på samma sätt läsa in en textsida och om texten är tydlig (tex skrivmaskin) finns det program som kan omvandla tecknen till sådan text som datorn förstår.

FRÅN GAMLA GÖTEBORG

Utsikt fr Nya Allén mot Hvitfeldtsplatsen och Lilla Otterhällan

Arsenalen Gegerfeldtska villan

Navigationsskolan

Husarbron

Foto taget omkr 1865 som visar Rosenlund från Nya Allén. Uppe på Lilla Otterhällan ligger Arsenalen, uppförd 1853-59. Den äldre Navigationsskolan som tillkom 1842 ser vi på tomten framför nuvarande Televerkets försäljnings lokal (jrf i nr 2/93 publ. bild från Packhusplatsen). På platsen för det senare Boijeska huset, med Adrian Peterson som arkitekt, ligger ännu Gegerfeldtska villan i grönskan.

Vid fästet av den äldre Husarbron sitter ett par gummor vid ett bord och säljer gott eller frukt. Även på foton från Kungsporsbron kan vi se försäljerskor sitta på samma sätt.

Upphovsmän till denna bild är Gustaf Vogel och Martin Dienstbach. Ateljéns namn skrevs som "Vogel & Dienstbach" och

namnet återfinns tryckt på dessa foton som i original är av visitkortsformat (10 x 6 cm). Denna ateljé började sin verksamhet 1861 på adressen Nya Allén 96 Ca. Fotograferna etablerade sig således bland villorna och trädgårdsmästerierna mellan nuvarande Vasaplatsen och Stora Teatern. Parkgatan var ännu inte framdragen. Hos trädgårdsmästare Lund-Leiberg fann de två fotograferna en passande ateljé för sin verksamhet. Vogel & Dienstbach blev en av de första firmor som mer systematiskt fofograferade och dokumenterade Göteborg och de arbetade undantagslöst i det här lilla formatet. Det passade utmärkt till att sättas in i familjalbumen som blev populära just på 1860-talet. Firman var verksam fram till 1874 och tog förutom dokumentära bilder även mycket porträtt.

LarsOlof Lööf.

NYHETER FRÅN SVAR

av Aina Hansson

SVAR-katalogerna innehåller numera en hel del nyheter. Det finns förutom kyrkoboksmaterial mycket annat av intresse för släkt- och hembygdsforskare. Till varje arkiv finns informationsblad över vad arkivet innehåller. Krigsarkivets katalogblad har försetts med riklig information, vilket underlättar för forskaren att hitta rätta kort. Observera att krigsarkivets samtliga katalogblad skall vara daterade dec. -92 el. jan. -93 för att vara aktuella.

Fr o m 2 febr. 1993 sänder SVAR alla leveranser med ekonomipost, B-post. I gengäld förlängs lånetiden med 7 dagar.

Övrigt återges nedan direkt ur SVARs informationsblad till VSGF.

SVARs KATALOG

Sedan 1 sept 1992 har SVARs huvudkatalog fått ett något ändrat innehåll. Numera innehåller den kyrkoarkiven och folkbokföringsutdragen samt de finska kyrkoarkiven (under fliken 5.10).

I gengäld erhålls texter som beskriver material som inte finns presenterat på katalogblad i grundkatalogen, t ex om vad som finns på mikrokort från Riksarkivet eller Krigsarkivet.

KRIGSARKIVETS KATALOG

Under översynen har vi haft sakkunnig hjälp från Krigsarkivet. Redigeringarna har ibland varit omfattande, t ex har fler anmärkningsrader tillkommit. Register står före övriga volymer inom en arkivbildare. De olika arkiven kommer i en något ändrad följd jämfört med den förra upplagan.

Som helhet tror vi att omarbetningen är till fördel och att katalogbladen ska vara lätta att hitta i. Dessutom finns till vägledning för nybörjare m fl en kort text som presenterar varje arkivs innehåll.

Katalogbladen finns också i en upplaga med stor stil.

KONVERTERINGEN av domböcker

Den preliminära tidsplanen är följande:

Renovationer före 1700 avseende Svea Hovrätt, 930430, och Göta Hovrätt, 931001.

Därefter Landsarkivet i Uppsala (ULA) 941031, och Stockholms stadsarkiv (SSA), 950530. Datum anger när ett material beräknas vara färdigt.

REVIDERING AV KYRKOARKIV-KATALOGBLADEN

Detta arbete pågår kontinuerligt sedan ett par år och senast har Älvsborgs resp. Skaraborgs läns katalogblad blivit genomgångna. Länskatalogerna är färdiga och kan beställas från SVAR.

Nu är Göteborgs och Bohus län, Jönköpings län, Kronobergs och Kalmar län under arbete. Därefter återstår Östergötland, Stockholms län resp stad, Malmö stad samt Kopparbergs och Jämtlands län. De två sistnämnda torde få vänta till hösten 1993.

Länskatalogen för Malmöhus län har delats upp i fem delar och församlingarna grupperats kommunvis inom varje del.

Katalogen för Kristianstads län innehåller däremot hela länet.

NYTT MATERIAL

Mikrofilmning pågår:

Utdragen ur folkbokföringen, dvs SCB-materialet t o m 1949, pågår fortfarande. Kompletteringsfilmning för Vadstena landsarkivdistrikt. Avser kyrkoarkiv.

Mikrofilmning av folkbokföringshandlingar efter ca 1895.

Tidningsurklipp, f n Lars Tholéns samling för Öxelösunds bibliotek.

Thunæi Prästkrönika.

Nya mikrokort:

Harmens register, (Register på RA över privilegier, resolutioner mm angående bergverken). Ovärderligt för alla som forskar kring bergsbruken. Upprättades 1734 av Lars Harmens.

Hans Nilssons Klippsamling. (Avser tidn. urklipp om Trosa).

Länen inom Vadstena landsarkivdistrikt. Kyrkböcker, komplettering till äldre filmning.

Stockholms stad. Komplettering till äldre filmning, varierande slutår.

KrA. Rullor, flottan. Komplettering till äldre filmning. Lista ingår i Krigsarkivets katalog.

En förteckning över kompletteringsfilmningen samt över samtliga mindre arkiv på mikrokort är under arbete.

BOKFÖRSÄLJNINGEN

SVAR har, som vi tidigare har berättat, tagit över det boklager som fanns på riksarkivet till försäljning. Böckerna förtecknas i en separat katalog med prislista och den kan beställas kostnadsfritt från SVAR.

Inriktningen är arkivlitteratur, med ett stort urval av t ex Meddelanden från Svenska Riksarkivet (MRA), Svenskt diplomatium och Svenska riksrådets protokoll I (1674-1675) o II (1678-1679, 1682).

Bland böcker som också säljs är skriftserien Arkivvetenskapliga studier, av vilken delarna 2 - 6 finns tillgängliga. Den innehåller uppsatser, som för in läsaren i ett arkiv eller vilket är vanligare en arkivbildares verksamhet. Hittills har 6 nr utgivits, av vilka nr 1 är slutsålt. Ansvarig för utgivningen är Landsarkivarien i Uppsala.

SVAR säljer numera även skrifter som publicerats av Landsarkivet i Östersund. I SVARs boklager finns även Svensk arkivbibliografi 1980-1989, och Ny svensk vapenbok av Clara Nevéus (statsheraldiker) och Bror Jacques de Wærn (konstnär).

Ny svensk vapenbok beskriver samtliga nu giltiga territoriella vapen, och är oundgänglig för bibliotekens referenssamlingar, och den passar även på filialbiblioteken.

Det var 25 år sedan en vapenbok senast publicerades i Sverige. Samtliga vapenbilder finns återgivna i färgtryck, den inledande uppsatsen ger en bakgrund.

LÄSTIPS

Norska Riksarkivet firade sitt 175 års jubileum under 1992, och det markerade man med att ge ut en beståndsöversikt.

Håndbok for Riksarkivet är en introduktion i Riksarkivets samlingar. Det är en uppslagsbok med många fakta, den presenterar arkiven och de organisationer som är/varit arkivbildare i systematisk uppdelning.

I tid omspanner boken norsk historia

från medeltiden till våra dagar, dvs ca 1960 eller något senare. Handboken leder forskaren till en förteckning eller katalog på Riksarkivet, enligt vilken man kan beställa fram arkivhandlingarna.

Boken avslutas med ett register, ett som visar var olika ärenden har hört hemma i statsförvaltningen (Historisk statskalender), ett alfabetiskt sakregister som hänvisar till arkivpresentationerna och till den Historiska statskalendern.

För svenska bibliotek med regelbundna norska kontakter är det en praktisk uppslagsbok.

Förlag: Ad notam/Gyldendal i Oslo.
ISBN 82-417-0137 3.

Denna bok beställs på vanligt sätt via en bokhandel.

LITET "KOM I HÅG"!

Kort skall inte plockas ur lånade volymer. Detta ger SVAR ett merarbete. I stället bör volym returneras och en beställning på mikrokort bifogas.

Detta innebär också att den som köper mikrokort alltid får nykopierade kort där kvaliteten har kontrollerats så att t ex inga repor skall finnas.

KATALOGER ÖVER RULLFILM

Katalogerna över rullfilm gäller fortfarande för bl a jordböcker, landskapshandlingar och domböcker.

Därför är det av värde om biblioteken betraktar rullfilmskatalogerna som referensböcker och har dem tillgängliga för forskare, gärna med påskriften att kyrkböcker och militära rullor lånas på mikrokort från SVAR, medan övrigt material kan lånas från det länsbibliotek som har rullfilmerna.

ST PETERSBURG

Rullfilmerna över handlingar rörande S:ta Katharina församling i S:t Petersburg har konverterats och mikrokorten är färdiga, katalogblad utsänds med nästa utskick. Handlingarna i original förvaras på riksarkivet i Stockholm.

Den finska församlingen i S:t Petersburg hette S:ta Maria.

FÖRTECKNINGARNA TILL DE SVENSK-AMERIKANSKA KYRKOARKIVEN

Dessa hänvisar till de svensk-amerikanska kyrkoarkiven, vilka finns på rullfilm hos Svenska Emigrantinstitutet i Växjö.

Förteckningarna kan köpas eller lånas på mikrokort från SVAR.

OBS!

I nästa nummer av Västanbladet kommer vi att publicera en komplett innehållsförteckning av SVARs arkivmaterial.

ANNA SONDELLS ANTAVLA

Anna Magdalena Sondell, som är proband på antavlan på följande två sidor, kommer från en släkt med rötter i Håtuna (C). Hon föddes 1854 i Mattarbodum by, Björkna (Y), som 5:e barnet till torparen Nils Petter Sondell och gifte sig med bonden Pehr Salomonsson (vars far Salomon Erson får räknas som stamfader för släkten Näzell). Stamfader för den norrländska grenen av släkten blev befallningsmannen *Nils Jacob Sonell* *1709.

Bland antavlans märkvärdigheter kan nämnas bl a:

Carl Sondell *1772. Länsman som begick självmord under mystiska omständigheter.

Johan Axmar *1748. Gift 2:o med sin svärsons syster Anna Catharina Sondell. På så sätt blev han både svåger och svärfar till Carl S. och hans dotter Brita Ca-tharina A. blev svägerska till sin far och styvmor.

Nils Axmar *1707. Skeppare, vilken redan innan 30 år fyllda ansökte om burskap efter handelsresa till Riga. Nils yngsta dotter Magdalena A. var farmor till Alfred Nobel. Nils bror Olof A. *1717 är farfar till Johan Adolf A. som utförde nedan omtalade brutala akt.

ur *Fahlu Tidning* 28/8 1822:

"Förleden Lördag den 24 Augusti omkring kl. 8 fm. tilldrog sig den rysliga händelsen härstädes, att afledne boktryckaren P.O. Axmarks enka och ett hos henne boende fruntimmer, mademoiselle Lindgren, af den förres son f.d. boktryckaren J.A. Axmar blefwo mördade. Mordet föröfwades med den våldsamt, att efter en timmes förlopp, då gärningen upptäcktes, intet spor till lif fanns hos de mördade. Mördaren som genast häcktades, bekände snart sitt brott och uppgifwer ännu, såsom motiwer för sin gärning, sådana saker, som gifwa anledning till den förmodan att han till sina sinnen är rubbad, det må härleda sig af öfwerflödigt njutna starka drycker, hwilket synes troligast, eller af andra ännu okända orsaker, dem Domstolen i förening med prästerskapet och läkaren snart lär utreda."

Insänd av Anna Sondells sondotters dotterson

Tommy Näzell

<p>Carl Sondell Länsman f. 17380900 i Maria fs, Stockholm (A) d. 18040321 i Främmerveda, Nording g. 17650110 i Ytterlännäs (Y)</p> <p>Magdalena (Malin) Lenesia f. 17411202 i Nyland, Ytterlännäs (Y) d. 18241201 i Främmerveda, Nording</p>	<p>Carl Sondell Länsman f. 17720414 i Främmerveda, Nordingrä (Y) d. 18210802 i Åsång, Nordingrä (Y)</p>	<p>Johan Axmar f. 17480320 d. 18000511 g. 1782 i Gävle (X)</p> <p>Malena Norberg f. 175. i Gävle (X) d. 17890318 i Gävle (X)</p>	<p>Brita Catharina Axmar f. 17820727 i Axmar, Gävle (X) d. 1844 i Själövad (Y)</p>		
<p>Nils Peter Sondell Bonde f. 18170116 i Åsång, Nordingrä (Y) d. 18970714 i Movattnef, Björna (Y) g. 18470307 i Björna (Y) m</p>	<p>Pehr Pehrsson Bonde f. 17911223 i. Björna, Björna (Y) d. g. 18210624 i Björna (Y) m</p>	<p>Pehr Johansson f. 1765 d. 18221224 i Björna (Y) g. m.</p> <p>Malin Pehrsdotter f. 17661015 d. 18381203 i Björna (Y)</p>	<p>Anna Magdalena Pehrsdotter f. 18290831 i Björna (Y) d. 19180613 i Movattnef, Björna (Y)</p>		
<p>Anna Magdalena Sondell f. 18540423 i Björna (Y) d. 1931 i Björna (Y) g. 18750329 i Björna (Y) m Petrus (Pehr) Salomonsson f. 18480101 i Björna (Y) d. 19130711 i Björna (Y)</p>				<p>Christina Johansdotter f. 1801 i Movattnef, Björna (Y) d. 18350521 i Björna, Björna (Y)</p>	<p>Johan Ersson f. 176(9) d. 18390903 i Björna (Y) g. 1795 m.</p> <p>Anna Johansdotter f. 1770 d. 18331220 i Björna (Y)</p>

Y)	<p>Nils Jacob Sondell Länsman f. 1709 i Håtuna (C) d. 17650102 i Kungsladugården, Valbo (X)</p>	g. 1735 m.	_____
Y)	<p>Anna Maria Ekenberg f. 170. d. 17900402 i Skärsäter, Nora (Y)</p>	g. 17341116 m.	_____
H)	<p>Håkan Lenerius Skeppare f. 17(10) d.</p>	g.	_____
	<p>Catharina Johansdotter Råfinia f. d.</p>		
	<p>Nils Axmar Fiskare f. 17071003 i Gävle (X) d. 179009.. i Gävle (X)</p>		
	<p>Brita Jerf f. 1715 i Jerfa, Valbo (X) d. 17830312 i Gävle (X)</p>		
	<p>Pehr Pehrsson f. 17411213 d. 18010208</p>	g. 1763 m.	_____
	<p>Måret Pärsson f. 17400304 i Björna, Björna (Y) d.</p>		
	<p>Eric Johansson f. 17450504 i Movattnet, Björna (Y) d. 18170126 i Krokvattnet, Björna (Y)</p>	g. 1768 m.	_____
	<p>Karin Christoffersdotter f. 17490213 i Mattarbodum, Björna (Y) d. 18040101 i Krokvattnet, Björna (Y)</p>		

GRAVSTENAR SOM BERÄTTAR...

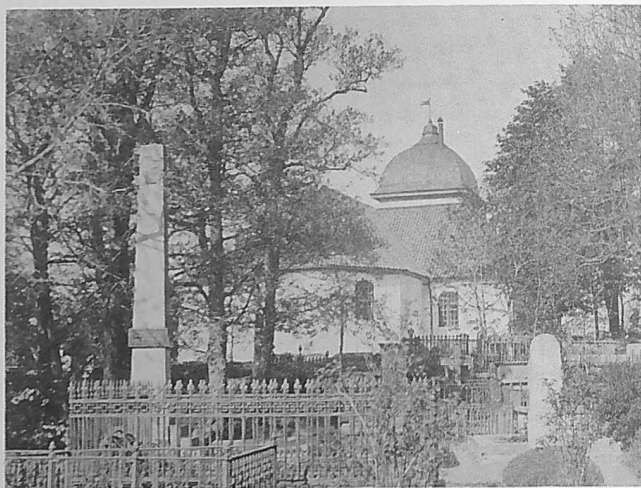
Som bekant kan släktforskning bedrivas på många olika sätt och med många hjälpmedel. Vanligast är att man forskar i kyrkböcker. Ett annat sätt är att studera texter på gravstenar - äldre sådana.

Det har blivit populärt att gå på kyrkogårdsvandring. Sommaren 1993 ägde flera sådana visningar rum på Örgryte gamla kyrkogård i Göteborg. På ett begränsat område - man kommer knappast fram mellan gravarna - rymts där ett stort antal gravar för kända göteborgsfamiljer. För den som intresserar sig för Göteborg på 1700- och 1800-talet är denna kyrkogård en verklig guldgruva. God hjälp har man numera av den nytgåva som landsarkivet i Göteborg 1993 ombesörjt av en liten skrift i behändigt format: "Grafskrifter på Göteborgs stad och närgränsande församlingars begravningsplatser", utgiven 1869 av boktryckare

Anders Lindgren i Göteborg. Utgåvan har recenserats av Johan von Sydow i Västanbladet 1993 nr 2.

Värdet av denna skrift ligger inte bara i den förnämliga presentationen utan även däri att gravstenarnas numera svårlästa texter räddats åt eftervärlden. På kyrkogården återfinns inte bara personer som betytt mycket för stadens industriella och kulturella liv utan även mindre kända, som för länge sedan glömts.

Såtex finner man norr om kyrkan utmed kyrkomuren till norra ingången en stenhäll (nr 15 och med arbetsnummer 40) med en nästan oläslig text, som dock tack vare den lilla nytgåvan har bevarats. Här ligger tresyskon: (Vinhandlaren) Georg Niclas Borgert, Charlotta Catharina Klyss (Klüss), född Borgert samt Anna Christina Paulsen, född Borgert och den sistnämndas make

Örgryte gamla kyrka. Foto 1871 av R. Dahllöf

Georg Heinrich Paulsen, alla en gång komna från Tyskland. Dödsåren är mellan 1820 - 1847. Men så det sista namnet, som är på en ung man, 19 år gammal, Georg Ludvig Friedländer och det är om honom jag skall berätta.

Söndagen den 19 augusti 1860 lämnade en segelbåt Elfsborg vid Göteborg med sju unga män ombord för en nöjesseglat. Några av dem tillhörde handelsklassen vid Göteborgs Handelsinstitut, söner till kända göteborgare. Då de ej vidare avhördes sändes senare på dagen båtar ut att leta efter dem på Rivöfjorden. Kanske hade de sökt nödhamn på en holme för det hade börjat blåsa friskt. Sedan även en ångbåt deltagit i sökandet utan resultat kunde efter någon dag fiskare hitta en åra och en roderkult och så småningom fann man även de unga männen, som alla hade omkommit.

Förstämningen i Göteborg blev stor. De omkomna unga männen var:

Sjuttonårige *Charles Quensel*, son till grosshandlaren J.P.Quensel i Göteborg,

Uddo Andersson-Linton, son till handlanden O.P.Andersson,

Bror Adolf Filip Adebahr, son till överuppsyningsmannen vid tullverket C.F. Adebahr,

Kontoristen *Sven Arvid Herman Brandelius*, son till kontraktsprosten J.Ch. Brandelius i Fredsberg, Skara stift,

Eleven vid handelsinstitutet *Carl Gustaf Widoff*, son till apotekaren P.G.Widoff i Falköping,

Studenten *Robert Sandberg*, son till possessionaten Sandberg på Waholm, Wassbacken samt

Eleven vid handelsinstitutet *Georg Ludvig Friedländer* och hans maka, född Klüss.

Georg var makarna Friedländers yngre son. Den äldre, Heinrich Wilhelm född 1838, emigrerade 1865 till Amerika och avhördes aldrig. Ett tjugotal år senare avled makarna Friedländer. Släkten, som i början av 1800-talet invandrade från Stralsund är utgången på svärdsidan. Eftersom makarna Friedländer levde vid sonens död fanns ingen familjegrav. Han fick i stället sitt vilorum i den grav, där hans mormoder Charlotta Catharina Borgert, född Klüss, vilar med sina syskon.

Källa: Göteborgs Handels- & Sjöfarts-Tidning 1860.

Martin Bratt.

TORSDAGSGRUPPEN

som håller på med registreringsarbete för landsarkivet i föreningslokalen, träffas varje torsdag kl 10-14 under tiden 13/1-19/5 och 8/9-8/12 1994.

VÄLKOMNA TILL ÖPPET HUS

i samma lokal och biblioteket under samma tider. Kaffe till självkostnadspris kl 11.45 - 12.30.

EN FÖRARGLIG LITEN BOKSTAV

eller

JAKTEN PÅ SILVERPOKALERNA

Under mina mångåriga forskningar i den sk textilhandlarsläkten från Tostared-Sätilla där jag själv har mina rötter, har jag funnit ett märkligt samband. Speciellt genom domboksläsning har jag kunnat kartlägga en genuin textilhandlarådra, som börjar på 1690-talet med Ingemar Larsson från Övre Rud i Tostareds socken och sträcker sig in i vår tid.

Ingemar blev tidigt vävnadsförläggaren som låter ortsbefolkningen spinna, väva och färga och sedan själv eller genom knallar distribuerar varorna - kanske blev han det mest av en slump? Han var en av åtta syskon från Sjögärde i Tostared, alla tydligen svårtyglade av såväl kyrka som stat. De flesta var ofta inför tinget i Skene för obstinat uppförande mot präster och frälsemän, bråk om vägunderhåll, hot mot kronobefallningsman, fylleri, brodermord, kortspel under gudstjänst eller olaga handel mm.

Det senare tog sig för Ingemars del uttryck i att bönderna på orten kom till honom för ett handlån om de inte hade pengar när kronoskatten skulle betalas. Han var frikostig med lånen (ofta mot revers, som inregistrerades vid tinget) och tog för det mesta pant för dessa i form av lärft (linneväv) eller vadmal (ylleväv). Om bönderna sedan inte kunde betala tillbaka sina lån så behöll han panterna och sålde dem ut över riket som knallarna gjorde, dock med det undantaget

att han inte hade burskap i staden (Borås) och således inte betalade tull (skatt) för varorna. Han blev på så vis förmögen och dominerade i trakten varav följde att handelsborgarna i Borås bitterligen klagade och stämde honom inför Marks Tingsrätt i Skene. Ingemar fälldes 1715 av förklarliga skäl för landsköp (olaga försäljning utan tullavgifter) och fick dryga böter. I tingsprotokollen benämnes han "kapitalist" (Det är förmodligen första gången detta ord förekommer nedskrivet i Sverige).

Förutom sin näsa för affärer var han tydligen en mycket skicklig yrkesman och genom hans sex barns giftermål i angränsande socknar fördes kunskaperna ut över häradet som ringar på vattnet. (Se den sk Förläggartavlan av Rolf Ekelund 1977, där ett 30-tal släktgrenar och ett femtiotal förläggare och industrier redovisas).

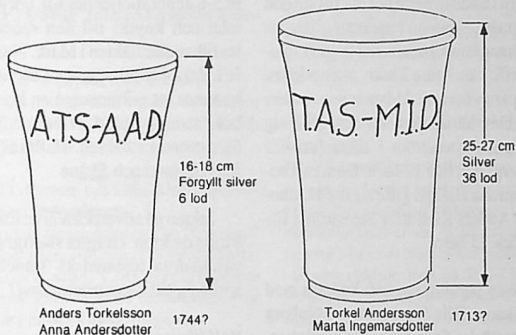
Det märkliga sambandet jag nämnde är att man från så gott som alla grundare av förläggarverksamheter och textilindustrier i Marks härad fram till 1940 kan dra en röd tråd - blodsband - tillbaka till Ingemar Larsson.

Det är egentligen inte detta jag ville berätta om, men det är en nödvändig och viktig bakgrund för mitt följande forskarfall.

Ingemars dotter Marta (M.I.D.) gifte sig 1713 med Torkel Andersson (T.A.S.) i Almered Kronogård i Sätilla, där hon alltså fortsatte förläggarverksamheten. (Ingemar blev förresten genom Marta farmormors far till den berömda Mor Kersti på Stämme-mad i Kinna och följaktligen morfars mormors far till Sven Eriksson, som grundade Rydboholms och Rydals fabriker). Martas äldste son Anders Torkelsson blev så småningom gästgivare i Skene och tillika förläggare. Jag fann ett speciellt intresse i honom trots att det var en sidogren av min släkt.

Denne Anders Torkelsson (A.T.S.) föll- des 1743 av tingsrätten i Skene för läger- mål med Anna Andersdotter (A.A.D.) av gästgivaresläkt i Skene (det var väl så han kom att bli gästgivare någotsenare). Läger- målet resulterade i en dotter och senare i giftermål. Men Anders dör redan 1754 och den lilla dottern Anna *3/7 1743 blir fader- lös vid elva års ålder - enda barnet.

Bouppteckningen uppger en del äldre silverpokaler med initialer. Kunde jag spåra dem?

Det fanns också en silverskål på 10 lod, märkt P L S. 1644 (Per Larsson - Annas mormors farfars far - gästgivare i Skene)

Och hur gick det sedan för lilla Anna, som jag fäst mig vid? Modern gifte om sig med gästgivaren Lars Andersson, som blev gästgivarkompanjon med Anders' bror Torkel Torkelsson. Det finns inga husförhörslängder för Örby församling före 1790 så det fick bli forskning i mantalslängderna, som 1714 - 1764 är en guldgruva för släktforskaren vad gäller döduppgifter, giftermål och flyttningar, när nu kyrkböckerna saknas före 1762.

Jag lyckades följa Anna genom mantals längderna då hon tjänade piga i olika gårdar tills jag finner en notis 1770 att hon gift sig med handelsmannen från Borås, Thore Halldin och avflyttat till Borås. Borås' husförhörslängder vid denna tid är synnerligen bristfälliga. Där finns endast en enda uppgift om Thore Halldin att han "avflött till Halland. Var skulle jag nu leta? Jag gick igenom de större städerna men utan resultat. Då fick jag se en bouppteckning i Borås

1796 över handelsmannen Harald Lundgren, där det visade sig att han gift sig med Halldins änka. En enda adress angavs - Olofstorp - men utan socken. Det fanns ett tjugotal Olofstorp att välja på, varav fyra i Halland. Slutligen gav det napp. Olofstorp i Snöstorps församling utanför Halmstad. Här hade Halldin slagit sig ner och här hade paret fått 8 barn mellan 1771 och 1784, då han dör.

När modern Anna Andersdotter blir änka för andra gången 1778 flyttar hon ner till dottern i Snöstorp och bor där till sin död 1808. Dottern Anna Andersdotter gifte om sig 1787 med handelsmannen Harald Lundgren och får ytterligare 2 barn. Jag beslöt att följa ett par av barnen. Äldste sonen Anders Halldin blev häradskrivare och gifte sig med Augusta Stenström i Eftra (utanför Falkenberg) och fick 12 barn. Dottern Teodora Albertina Halldin gifte sig med kronolänsman Anders Kristoffer Stenström i Eftra och fick 15 barn.

Nu hade jag tidigare haft kontakt med släktforskaren Nils Stenström i Göteborg och kände till den Stenströmska släktboken. Här fann jag snart linjen tillbaka till Anna

Andersdotter och Thore Halldin. Men här slutade deras forskningsresultat, kanske därför att det ingenstans angavs var Anna var född eller varifrån hon kom. Det fanns bara en liten notis om att hon var gästgivar-dotter från Skåne. SKÅNE i stället för SKENE! Man hade kunnat leta ihjäl sig efter gästgivardöttrar i Skåne utan resultat. EN FÖRARGLIG LITEN BOKSTAV!

På så vis kunde genom ett känslomässigt engagemang och en stor portion envishet den Stenströmska släkten tillföras ytterligare 5-6 generationer ner till början av 1600-talet och knyts till den redan kartlagda textilhandlarsläkten i Mark. Nils Stenström fick del av resultatet, som förhoppningsvis kommer att publiceras i en kommande ny bok, sammanställd av en medlem av den Stenströmska släkten - Hallskå (kommande från Halland och Skåne).

Jakten på silverpokalerna föll i glömska. Finns de kvar i någon släktgren? Har det våldsamma tostaretska sinnelaget också spritt sig till Stenströmmarna?

Rolf Ekelund
PI 5114 -430 41 Kullavik
Tel 031 - 931515

Terpentin

- bör ej saknas i något hem emedan den till människors gagn användes på mångahanda sätt. Sålunda är terpentin ett utmärkt skyddsmedel mot mal. Man behöfver blott bestänka de skåp, kistor och andra ställen, där det finnes fara för att malen skall slå sig ner, och de förstörande insekterna skola för alltid hålla sig borta derifrån. Kan äfven nyttjas mot vägglöss och myror. Det är vidare ett godt

medel mot brännsår, och blott ett par droppar på brännstället är tillräckligt att lindra smärtan. Stor lindring gör ett med terpentin fuktat omslag vid värkande fötter, isynnerhet mot liktornar. Äfven vid gikt kan ingnidning med terpentin göra god värkan. En svag lösning af terpentin i ljumt vatten är förträffligt till rengöring af oljemålningar, liksom man äfven därmed kan borttaga oljefläckar ur kläder.

LANDET RUNT

Ur olika medlemsblad av Pär-Olov Odmer

VSGF mottager ett stort antal medlemsblad från släktforskarföreningar, både i Sverige och övriga Norden. Dessa innehåller en mångfald läsvärda och intressanta artiklar för vilka vi här kortfattat redogör. Här följer en fortsättning på de medlemsblad från 1992 som ej tidigare blivit refererade. Medlemsbladen finns tillgängliga på VSGF:s bibliotek, Postgatan 4, Göteborg.

Orä fällk. Gotlands Genealogiska Förening.
Nr. 2. K.Olsson skriver om "Bidrag till kännedom om örlogsflottans Gotländska sjukläger under kriget 1741 - 1743" medan Karin Feldermans artikel har titeln "Johanna Persdotter Briant x 2 = sant."

OS-NYTT. Ovensiljans Släktforskare.
Nr. 6. Numret innehåller en antavla med Kerstin Jonsdotter, f. 1790-12-25 i Kellmora, Orsa och död 1887-11-29 som proband.

PLF-NYTT. Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum Oskarshamn.

Nr. 22. Fridolf Jönsson skriver om "Ortnamn" och redovisar några ortnamn i Döderhult. I databasen finns nu inmatade 1.193.394 poster och de sista sidorna innehåller en förteckning över inmatade år i de olika församlingarna.

Nr. 23. Björn-Åke Petersson har påbörjat registrering av inflyttade till Stockholmsregionen från Kalmar län under tiden 1830-1897. Antalet poster är uppe i nära 10.000. Sten Aminoff berättar om "Utvandringen av svenskar till Nordamerika under tiden 1851-1860".

Rotposten. Jönköpingsbygdens Genealogiska Förening.

Nr. 3. En artikel handlar om öknamn på personer som arbetat vid Huskvarna Vapenfabrik. Namnen är uppställda i bokstavsordning. Ur tidningen "Kvällsstunden" återger man ett intressant reportage som handlar om Sveriges gränser. Det

är undertecknat av Marianne Palm-Andersson. Gunhild Ramström fortsätter sin släktkrönika från föregående nummer.

Nr. 4. Jan Garnet har i tidningen "Land" funnit en artikel om hur man förr i tiden tände eld med elddon och fröske. Peter Jonsheim har sammanställt historiska årtal med början år 870 och fram till 1991.

Skåne Genealogen. Skånes Genealogiska Förening.

Nr. 2. Lennart Jönsson skriver om "En kunglig resa genom Stenbrohult år 1836 som den förtäljdes av 'Reseräkningar' i Ränneriets lunta". Thorsten Sjölin berättar om "Släktforskning i Storbritannien". Lennart Nilsson har hittat "Kungabrevet som räddade livet på Trued Håkansson i Brostorp". Det hände i början av 1677. Casimir Sparre Linddhe ger tips till dem som vill skaffa eget släktvapen. Tor Flensmarck berättar om "En flyktings väg... på jakt efter överlöparen som blev sjöröfvare".

Släktaled. Ockelbo Släkt- o Emigrationsforskarförening "Ugglan".

Nr. 3. "1850-talet - hur var det?" Ett försök till en kort beskrivning. Erik Brodin har översatt ett dokument från 1750-talet "Ett himmelskt brev och bud". Om "hårda villkor för landbönder på 1850-talet". Uppgifterna hämtade ur domboken. Det var den 13 januari 1858 som Berndt von Schinkel vid Wirsta Bruk begär vräkning av landbonden Per Ersson, Säbyggeby 7 och 10.

Släktdata. Medlemsblad för Föreningen Släktdata.

Nr. 2. Lars Hellgren skriver om "Resultatet av ett samtal om släkt" medan Bertil Tuneryds artikel handlar om "Hoveriet. Böndernas gissel under sekler". En uppställning av Shareware-program, som tillhandahålles av föreningen, finns med.

Nr. 3. Mats-Olof Sander har översatt en artikel av Tom Wetmore som gäller "Introduktion till Gedcom". Erik Levander redovisar släktforskarprogrammet FHS (Family History System). Tor Cullberg, Alingsås Släktforskare, bidrager med en redovisning av "Mormonernas Arkiv". Lars Hellgren skriver denna gång om "Johan Magnus Björklunds liv": Han föddes 16 maj 1785 i Vadstena. Fortsättning på artikeln kommer i nästa nummer.

Släkt-Eken. Blekinge Släktforskarföreninge.

Nr. 3. En släkttavla upptar "Jöns Skytte af äldre Stenbocksättens ättlingar" och börjar med Jöns Skytte, f. omkr. 1350 i Berga. Den omfattar 21 generationer. Mera makabert är anteckningar över personer som "uppå Listerby Åsa och Rättare-platzen ledit dödsstraff och huas missgierningar de hafva begådt". Börjar med 1726 och slutar 1830. Annika Otfors berättar om "Gamla kyrkbänkar" i Förkärla kyrka i Ronneby kommun och redovisar namnen på dem som hade bänkplatser år 1640.

Nr. 4. Mona Johannesson skriver om "Grevliga ätten Wachtmeister av Johannihus".

Släkten. Södra Västerbottens Släktforskare.

Nr. 30. Daniel Brömster har tagit med ett referat från tinget 1707 som handlar om "Älgjakt på Hummelholmsskogen". Gunnar Atmer fortsätter med sin artikel "Fynd vid sidan om vägen".

Nr. 31. Även i detta nummer fortsätter "Fynd vid sidan om vägen".

Släktforskare i Uppland. Medlemsblad.

Nr. 3. Numret innehåller program och information om Uppsala Släktforskdagar 15-16 augusti.

Nr. 4. David Bergman och John Hedencrantz berättar "En släktsaga".

Släktforskaren. Helsingfors släktforskare rf.

Nr. 2. Lars Holm skriver om "En Helsingfors tomtes öden genom tiderna - tomten nr 4 i kvarteret Kamelen". Den som är intresserad av det gamla Helsingfors historia kan göra fynd i arkitekt Aminoffs arkiv, som förvaras i Helsingfors stadsarkiv. Carl Christian Zitting berättar om "Fiskars Bruks historik". Bruket grundades 1649. Birger Bodin presenterar en förteckning över "Finska flyktingar i Sverige under stora ofreden" hämtade ur dödbok för Njutångers socken, Hälsingland. Åren 1716 - 1760.

Släktforskaren. Västerbergslagens Släktforskare.

Nr. 44. Algot Karlsson skriver om "Glömda Finnmarksbyar i Norrbärke". Lars Eliasson presenterar del av en släkttavla med början år 1580, där första namnet är Anders Simonsson. Han var en av de två åbor som började bebyggelsen på Kittlingsberget. Elisabet Hemström berättar om "Måns Nilsson - en Stor-Far i Aspeboda".

Nr. 45. Aina Hellstrand berättar om "Släktforskning i Italien". Hennes farfar, Oliviero Olani, var född 25/11 1857 i Italien och dog 23/4 1945 i Visby. Om "Pensionssystemet för 200 år sedan!" Det är ett arvskifte som Rolf Björklund gjort ett utdrag av och Algot Larssosn fortsätter sin artikel från förra numret.

Släkt-historiskt-Forum. Sveriges Släktforskarförbund.

Nr. 4. Sidan 4 - 17 handlar om soldatforskning där man även får adresser till soldatregister i de olika länen.

Nästa nummer utkommer i början på februari 1994

*OBS! MANUSSTOPP DEN 11 JANUARI
MANUS INSÄNDES TILL EXPEDITIONEN*

Nr. 5. Lars Hansén skriver om "En resa med fregatten af Chapman till Medelhavet 1840". Bo Lindwall berättar om "Kändisantavlor". Denna gång gäller det Tage Danielsson och Marilyn Monroe medan Siv Thorsell skriver om "Gårdar och gårdsnamn i Hedemora".

Slektspejaren. Vasanejdens Släktforskare.

Nr. 6. En artikel handlar om Mustasaari medeltid 1348 - 1522". Dessutom finns en enkel tabell för att utvärdera "Vilken veckodag är ni född?". En antavla i fem generationer, sammanställd av Håkan Franzén, med Johan Albin Nylund, f. 8.3.1911 i Kurajärvi Tälamods Våra som proband.

Nr. 7. Antavlan denna gång gäller för Ann-Lis Gertrud Carlström som proband. Hon är född 06-07-1955 och gift med Gösta Geisor. Sidan 4 upptar 52 olika bomärken. Något som säkert kommer att uppskattas av släktforskare är den sammanställning av Släkter och antavlor som förekommit i Slektspejaren med angivande av årgång och nummer.

Nr. 8. Hembygdsforskargruppen bidrar med pressklipp ur Vasa Posten och Wasabladet. Intressant för lokalhistoria. Släkttavlan denna gång handlar om "Johan Spets efterkommande". Början är ganska tragisk då man i tabell 1. läser: "Johannes Granholm. Mördad av sonen Johan". Det är denne Johan Spets, Johannesson, f. 21/11 1774, som släkttavlan handlar om.

Släktforskaren. Söderslättis Släkt- och Hembygdsforskarförening.

Nr. 2. Egon Prahl skriver om "Fort och gammalt i Vemmenhög's härad: Skurups socken". En redovisning över "Inventerade gravstenar på Gärdslövs kyrkogård" är gjord av föreningen. Karin Hellberg berättar om "Kyrkoherde Claes Kock i Östra Torp, dömd för dåligt uppförande". "Anteckningar om skolor och lärare i Skegrie under förra seklet" är gjord av Anton Tegnell.

Söderslättis anor. Söderslättis Släkt- och Hembygdsforskarförening.

Nr. 5. Numret upptar fyra antavlor. Ulla Johanssons antavla börjar med hennes farfar Per Persson, f. 7/1 1871 i Ljunghuset nr. 1, Lomma.

Gösta Göransson redogör för sin mors mormors anor och utgår från Kjerstin Jönsdotter, f. 7/1 1858 i Hagösa nr. 3, L. Slågarp. Den tredje antavlan är uppgjord av Eva Dahlin och börjar med Johan Alfred Persson, f. 1894 i Limhamn. Även den sista antavlan är gjord av Eva Dahlin. Proband är Hilma Karolina Andersson, f. 1892 i Telleborg.

Strödda Annotationer. Släktforskarblad Örebro län.

Nr. 8. Stefan Nilsson skriver kort om "Släktforskning i Canada" och mera utförligt om "Släktforskning i London". Från flera medlemmar finns utdrag ur dom- och dödböcker mm.

Swedish *American Genealogist.

Nr. 3. Charles H. Hendricks skriver "My Ancestors Have Their Day(s) in Court" och tar med en karta över trakterna runt Skälderviken. Johan Stålhand från Djursholm bidrar med "Early Emigrant Letters from Wisconsin". Frances Froberg Wooleys artikel handlar om "My Swedish Connections". Arthur Virén skriver om "Scandinavians in Douglas County, Or Who Declared Their Intent 1850 -1906". Samtliga artiklar på engelska.

Nr. 4. Numret inleds av "Gustave Anjou-Forger of American Genealogies" som är skriven av Gordon L. Remington. Delores J. Gustafson bidrar med "How to Give Your Husband a Kingdom in Five Easy Steps". Per Clemensson, Göteborgs Landsarkiv, medarbetar med artikeln "Absconded Swedish Seamen-Emigrants?". Mera svenska bidrag: Elisabeth Thorsell, Släktforskarförbundet, skriver "Father Unknown - What to do?". Även dessa artiklar är skrivna på engelska. Sist i numret ett register över personnamn som förekommit i årets fyra nummer.

Södertälje Probanden. Södertälje Släktforskarförening.

Nr. 104. Maj-Lise Ohlsson berättar om ett levnadsöde. Det handlar om hennes morfars morfar Nils Jansson, som var bonde i Roslagen och f. 1798 i Frötuna sn. Margareta Grafström fortsätter sin "Bra information" som handlar om domböcker och andra källor.

Nr. 105. Här följer sista delen av Margareta Grafströms "Bra information". Hans E. Sköld skriver om "Den olycklige plåtslagaren i Ensta". Det handlar om Otto Schröder, Ensta, som begravdes den 1 maj 1737.

Värmlandsanor. Värmlands Släktforskarförening.

Nr. 4. En notis, värd att beakta. Eva Fredriksson ger besked om att Göteborgs Landsarkiv har färdigställt två nya personregister: 1. Födelseböcker 1651-1871. Mödraregister. Detta innehåller även särskilt register över ogifta mödrar. 2. Födelseböcker 1651-1871. Fadersregister. Antavlan denna gång upptar "Bernhard Carl Viktor Granholm, f. 19310601, Tartu, Estland" och omfattar XII generationer.

Västgötagegenealogen. Västgöta Genealogiska Förening.

Nr. 3. David Haldorson berättar om "Vad dom-boken berättar om en soldathustru från Redväg". Örjan Hill skriver om "När storklockan i Varnums kyrka sprack". Årtalet var 1819.

Nr. 4. Ted Rosvall har forskat i "Släkten Carl-bom från Karleby". Mari-Anne Olsson bidrager med "Västgötar i östgötska kyrkoböcker". Ulla Bengtsson har emigrantforskat och skriver "Något om min emigrantforskning". Det är hennes farmors sju kusiner som utvandrat från Larv, Slättås.

ÄTT & BYGD. Pitebygdens Forskarförening.

Nr. 38. Carl-Uno Hanno lämnar uppgift om "Arkivmaterial som berör Piteå kommun" och finns att tillgå i Folkrorelsernas arkiv i Luleå. Maria Olofsson skriver om "Hemmingsmarks by. Litet historia om byns uppkomst". Artikeln är försedd med delkartor. För den som är intresserad av kartor finns en förteckning över adresser där man kan köpa kartmaterial.

10 år med medlemsbaldet ÄTT & BYGD. Maria Olofsson har gjort en sammanställning av

artiklar under dessa tio år med hänvisning till nummer och årgång.

ÄTTLINGEN. Skövde Genealogiska Förening.

Nr. 1. Lars Hjelmsström håller på med "Forskning i domböcker" och meddelar att personregister är klara för åren 1656-79 för Binnebergs tingslag och för Valla tingslag åren 1652-75 och 1716-31.

Nr. 2. Bo Carlsson skriver om "Storskiftetid" och har fotostatat av Råd-Cammarens beslut "then 14 Decembr. 1762.

Nr. 3. Ur PLF-NYTT nr.22 har Fridolf Jönsson saxat "Ortnamn": Ur Bohuslänns museums basutställn.material har man hämtat teckningar i anslutning till ortnamn. Björn Lippold redovisar "Centralt soldatregister med kansli i Skövde".

ÖGF-lövet. Östgöta Genealogiska Förening.

Nr. 30. Rättelser och tillägg till Jesper Hedströms "mina östgötska anor" av Bo Lindwall och Karl Gustafsson. Nu finns utskrifter ur bouppteckningsregistret för Östergötland och det är Mari Anne Olsson som gjort det omfattande arbetet. Hon håller även på med ett register över båtsmän i Östergötland. En förteckning ingår över östgötaforskare, som arbetar med olika forskningsprojekt.

Nr. 31. Lars Nygren skriver om "Bergsbo - ett stycke svensk gruvhistoria". Om "En rymling från Närke i Vreta kloster" berättar Jan-Erik Thunwall medan Christopher von Warnstedt skriver om "Drabanternas och Adelsfanerementets hovslagare åren 1657-1709". Namnen uppställda förbandsvis. Per Andersson redovisar "Östgötaanor" med förhoppning om att de som har någon anknytning till antavlan skall höra av sig för eventuealla kompletteringar. Karl Gustafsson har "Tio anor på fädernet" med sin fader Karl Jacob Gustafsson, f. 1979 1873 som proband. Ulf Berggren bifogar "Rättelser och tillägg till Vikboländska anor".

En storhet. Jag skall verkligen försöka en gång om jag inte kan blifva något stort här i världen, sade punkten, och började blåsa upp sig, så blef han en nolla.

Ur farmors gömmor

Ett frieri

Min bästa mamsell!

Hvad som först rör början af det här brefvet, så är jag verkligen i förlägenhet, hur jag skall börja det. Ty kärleken är en känsla i människans hjerta, och slår det in, så är det mycket lätt, men innan man vet, om den andra delar känslorna, är det verkligen svårt, så vida man icke muntligen kuverterat sig.

Men till saken! En annan skulle kanske säga er det muntligen. Hvarföre icke? När man har nödiga afsigter, så inser jag icke hvarföre man skall återhålla dem. Men med mig är detta något annat. Jag är uppfostrad i Kålbäck, af nödiga föräldrar men utan stort spektakel, simpelt folk, förnöjsam lott, åkerbruk, stilla familjeförhållanden och litet boskapskötsel.

Men till saken! Ni vet hvad en nödvändig son har att göra i sådana omständigheter, ty era föräldrar, fast ni bara har en mor, lesde icke långt derifrån i Hultösa. Getmjölk var det enda. Äfven mitt umgänge kom icke mycket bland folk, ty hvad en ko vill säga, det vet ni bäst. Jag sålde mjöken i Skara, nödig mot mina föräldrar, ty jag föll i brunnen på vår gård. Man tänker gerna tillbaka på sina ungdomsdagar, ty åldern kommer tids nog.

Men till saken! Ni påminner er den herrn, som förleden söndag i Hummelgården dansade 6 gånger med er och bjöd er på en butelj öl och er vän Christine. Och till slut äfven två strufvor för 4 skilling med röd sylt, jag gjorde det gerna. Det går an. När man älskar. Den samma herrn skrifver nu tiller, ty hvarföre skall jag längre neka, bästa mamsell!

Jag älskar er, ty det visade sig redan första gången då jag såg er, en känsla i mitt bröst, som icke kan vara annorlunda. Kanske ni också känner något för någon. Och upprigtigt sagt, nog måtte ni gerna vilja uti andra omständigheter. Min ställning som herrskapskusk tillåter mig det, jag kan göra det, ty naturligtvis, jag har mina behof. Att jag inte kan hjuda er några stora skatter, det är naturligt, men ser ni, ni är ju heller ingenting annat än en flicka för allt, och om vi bli nöjda, då fattas oss ingenting.

Men till saken! Jag har mitt tillräckliga bröd och är en skämsam människa. Ni är också ofta skämsam, det har jag märkt, hvarföre skulle ni inte vilja? Mitt herrskap behöfver nu en kokerska, och som ni är en, så är det bra. Ty när ni först blir min hustru, skall ni inte mera vara en flicka för allt; det skulle jag åtminstone icke vilja. Ni skall bara vara kuskens hustru och på köpet koka herrskapet.

Men till saken! Att en kusk är en anständig person, det lär ni veta, ty hör han också till tjenstfolket, emedan jag bara sitter och kör dem. För öfrigt sysselsätter jag mig blott med mina 4 hästar, och får jag er till, så har jag en hustru, och vet hvad jag har att göra, när hon icke kokar. Om ni hade den äran att se mig, skulle ni inte besinna er. Jag ber om öppet svar. En blygsam lott! Jag förblifver i allt hopp, er trogne

Josef Dumel
herrskapskusk

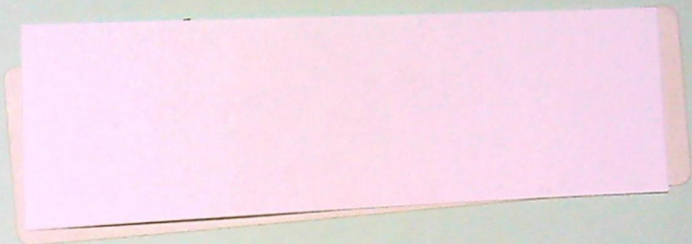
Postscriptum. Ewig kärlek och trohet!

Västanbladet

Postgatan 4 411 13 GÖTEBORG

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan (ej
adressidan)

Käre läsare, Du känner kanske någon som redan länge önskat få veta mer om forna kvinnor och män i sin släkt, men som av olika skäl inte kommit igång med egen forskning. Berätta för honom eller henne om vår förening och vårt fina bibliotek som alla är välkomna att besöka. Samt om våra trivsamma möteskvällar med flera

intressanta föredrag och om våra utfärder till spännande platser och orter.

Vid besök på vår föreningslokal i det anrika Kronhuskvarteret (se nedan), kan den som önskar få gratisexemplar av VÄSTANBLADET, vår egen tidning som utkommer fyra gånger om året.

VSGF:s BIBLIOTEK

Postgatan 4, 411 13 Göteborg, har öppet varje torsdag

13/1 - 19/5 och 8/9 - 8/12 1994

kl 10.00 - 14.00 och 17.00 - 19.00

Tel 031-13 12 26

Andra tider efter överenskommelse. Ring Harry Niklasson, tel 031-51 62 40 eller Johan von Sydow, tel 031-40 69 27.